

Daniel Defoe (asi 1660 Londýn – 24. 4. 1731 Londýn)

Anglický spisovatel a publicista, jeden z prvních představitelů literárního **realismu** a zakladatel **trosečnické tematiky**.

Daniel Defoe se narodil v rodině **londýnského maloobchodníka**. Defoeovi rodiče náleželi nábožensky k **puritánům** – anglickým protestantům, kteří kritizovali státní anglikánskou církev jako málo protestantskou, a čelili proto politickému pronásledování.

Defoe se stal **obchodním podnikatelem**; sršel byznysovými nápady, cestoval, ale jen zřídka zůstával bez dluhů. V r. 1684 se oženil; s **manželkou Mary** pak měli osm dětí.

Defoe byl odpůrcem katolického krále Jakuba II. z dynastie Stuartovců. Když demokratická **Slavná revoluce (1688 – 1689)** Jakuba svrhla a na anglický trůn dosadila protestantského nizozemského krále Viléma III. Oranžského, Defoe byl jedním z nejpevnějších **Vilémových stoupenců**. Začal psát **eseje a básně**; pro svůj svěží, často ironický styl se stal **velmi populárním publicistou**. Následná válka Anglie s Francií ovšem ochromila západoevropský námořní obchod a Defoe – jako řada jiných obchodníků – **zbankrotoval**.

Po smrti krále Viléma Defoe ve svých textech **kritizoval vládu za podporu náboženské nesnášenlivosti** ze strany anglikánské církve: kvůli tomu byl r. 1703 dokonce odsouzen k připoutání na veřejném pranýři a k několikaměsíčnímu vězení. Defoeova popularita u veřejnosti kulminovala, ovšem Defoe řešil své existenční problémy tím, že začal publicisticky podporovat vládní záměr sjednotit Anglii a Skotsko v jediný stát – Velkou Británii (vznikla 1707).

V r. **1719** vyšel Defoeův první a nejslavnější román, dnes stručně nazývaný podle titulní postavy **Robinson Crusoe**. Knížka se stala zakladatelským dílem světově populární trosečnické literatury. Nicméně Defoeův román – psaný v první osobě – je mnohovrstevnatý. Jde o příběh anglického námořního podnikatele, který svým dlouhým (28 let) trosečnickým pobytem na odlehlém ostrově prokazuje schopnost neprivilegovaného člověka obstát se ctí v souboji s osudem i přírodou. Robinsonova kolonizace ostrova realisticky kopíruje civilizační vzestup lidstva, od lovectví přes zemědělství až po řemeslnou výrobu a počátky kolonialismu (postava divocha Pátka). A najdeme tu i úvahy o vztahu člověka a božské skutečnosti. Uvádí se, že *Robinson Crusoe* je po Bibli druhým světově nejprekládanějším literárním dílem.

Nejznámější dílo:

Román Život a zvláštní podivná dobrodružství Robinsona Crusoea, námořníka z Yorku (The Life and Strange Surprising Adventures of Robinson Crusoe, of York, Mariner; 1719; významní čeští ilustrátoři: Zdeněk Burian, Adolf Born; mexický film 1954: režie Luis Buñuel, v titulní roli Dan O'Herlihy; sovětský film 1972: režie Stanislav Govoruchin, hraje Leonid Kuravljov; americký film 1997: režie Rod Hardy a George T. Miller, hraje Pierce Brosnan; francouzský aj, TV film 2003: režie Thierry Chabert, hraje Pierre Richard.

<https://www.biography.com/writer/daniel-defoe>

<http://www.voting.ukscientists.com/dorothy/robcru.html>